

ІНКУБАЦІЙНЕ НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ – ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Соціалізація – це прийняття індивідом групових норм, «прийняття особистістю переконань, цінностей і норм вищого чи нижчого статусу, характерних для груп, членства в яких особистість домагається».

Основними інститутами соціалізації визнають систему освіти й виховання. Дослідження переконують, що навчально-виховний процес є провідним і визначальним початком соціалізації.

Створення інкубаційного (штучно створеного) соціалізуючого навчального середовища передбачає проведення послідовних стратегічних дій, спрямованих на:

- оптимізацію навчального процесу за рахунок залучення сучасних методик, технологій, прийомів, методів, засобів виховання;
- організацію спільної навчальної діяльності дітей, максимально сприятливої для самореалізації і самоствердження особистості дитини;
- забезпечення позитивного прямого і зворотного зв'язку з оточуючим соціально-культурним навчальним середовищем, іншими суб'єктами й об'єктами освітнього простору;
- індивідуалізацію навчальної роботи;
- гуманізацію міжособистісних відносин в учнівському та педагогічному колективі, створення системи особистісно орієнтованих педагогічних комунікації та суб'єкт-суб'єктних взаємин в освітньому процесі [3].

Організація створення інкубаційного навчального середовища спрямованого на соціалізацію особистості буде на наш погляд ефективною, якщо вона здійснюватиметься на основі головних ідей особистісно орієнтованого навчання та виховання:

1. Навчання має будуватися на підставі потреб дитини.
2. Процес навчання повинен стати процесом створення умов, за яких діти знаходили б задоволення в позитивних моральних вчинках.
3. Виникнення та формування певних людських почуттів, гуманістичних відносин між учнями, розвиток ціннісних орієнтацій дітей можливі в таких умовах, коли життєдіяльність учнів заповнена змістовною, цікавою діяльністю, коли вони поставлені в ситуацію особистісних співчуттів, переживань, морального та етичного вибору [1–2].

Інкубаційне навчальне середовище, за умов якого створюються ситуації спілкування, можна створити в процесі інтерактивного навчання. Слово «інтерактив» прийшло до нас з англійської від слова «interact», де «inter» – взаємний і «act» – діяти. Таким чином, інтерактивний – здатний до взаємодії, діалогу.

Суть інтерактивного навчання у тому, що навчальний процес

відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії [4].

Навчальна діяльність в рамках особистісно орієнтованого середовища, яке створюється за умов використання інтерактивних методів навчання, будується на таких взаєминах між її учасниками, які відображають основні цінності міжособистісних комунікацій:

- повага до життя, людської особистості, її гідності та прав;
- відмова від насильства та авторитаризму;
- визнання рівності прав та обов'язків всіх учасників виховного процесу;
- прихильність принципам демократії, свободи, справедливості, толерантності, плюралізму;
- відкритість до інноваційних ідей, розуміння та визнання відмінностей в культурі, звичаях, традиціях, переконаннях та віруваннях як між народами, так і між етнічними та релігійними групами [4].

Спілкування, яке створюється за умов інтерактивних технологій навчання, виступає як специфічний вид діяльності по «обробці» людей людьми. В процесі спілкування людина «опредметнює» свої суттєві сили в інших людях, утверджуючись як член людського суспільства. І в тому ж процесі проходить «розпредмечування», засвоєння накопиченого людського досвіду. При цьому проходить процес формування власного «Я» людини, ставлення її як особистості, її життєвих ціннісних орієнтацій.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 280 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
3. Стародубцева І. В. Формування у підлітків соціального досвіду в умовах дитячого оздоровчого центру: дис. ...канд. пед. наук: 13.00.07 / Стародубцева Ірина Вікторівна. – К., 2010. – 245 с.
4. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. І. Пироженко. За ред. О. І. Пометун. – К. : А.С.К., 2004. – 192 с.